

Професійний стандарт
МАШИНІСТ ЕКСКАВАТОРА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розробником Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”, протокол від 25.09.2024 № 71

(найменування розробника, рішення (може оформлюватися протоколом), наказ, розпорядження, яким затверджено професійний стандарт)

Професійний стандарт розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 4² Кодексу законів про працю України, на підставі висновку суб'єкта перевірки (СПО роботодавців) від 19.09.2024 року про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373

I. Назва професійного стандарту

Машиніст екскаватора.

II. Загальні відомості про професійний стандарт

1. Мета діяльності за професією

Управління екскаватором при виконанні розкривних, видобувних, переєкскаваційних, зачищувальних відвальних і вантажно-розвантажувальних робіт на технологічних дільницях структурних підрозділів підприємства.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»

Секція В	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Розділ 07	Добування металевих руд	Група 07.1	Добування залізних руд
				Клас 07.10	Добування залізних руд
Секція В	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Розділ 05	Добування кам'яного вугілля	Група 05.1	Добування кам'яного вугілля
				Клас 05.10	Добування кам'яного вугілля

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Машиніст екскаватора 8111.

4. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Машиніст екскаватора (4 кваліфікаційний розряд), 4 рівень НРК.

Машиніст екскаватора (5 кваліфікаційний розряд), 5 рівень НРК.

Машиніст екскаватора (6 кваліфікаційний розряд), 5 рівень НРК.

Назва професійної(их) кваліфікації(ій) у межах професійного стандарту «Машиніст екскаватора» з розподілом трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями наведена в Розділі VI.

5. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

-сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної або часткової професійної кваліфікації;

-сертифікат про визнання професійної або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах);

-диплом кваліфікованого робітника за професією «Машиніст екскаватора» з додатком до диплома кваліфікованого робітника;

-свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією «Машиніст екскаватора» з додатком до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації;

-інші документи, що підтверджують професійну та/або часткову професійну кваліфікацію

III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності*
«Машиніст екскаватора» (4 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти та стажу роботи	- первинна професійна підготовка – повна або базова загальна середня освіта, професійне навчання на виробництві; - перепідготовка – професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на виробництві, без вимог до стажу роботи
«Машиніст екскаватора» (5 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти та стажу роботи	- первинна професійна підготовка – професійне навчання на виробництві, професійна (професійно-технічна) освіта; - перепідготовка – професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на виробництві, без вимог до стажу роботи
«Машиніст екскаватора» (6 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти та стажу роботи	- первинна професійна підготовка – професійне навчання на виробництві, професійна (професійно-технічна) освіта; - перепідготовка – професійна (професійно-технічна) освіта або професійне навчання на виробництві, без вимог до стажу роботи

*Навчання здійснюється на кваліфікаційний розряд у відповідності до представленого обладнання

2. Професійний розвиток

1) з присвоєнням наступної професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	Кваліфікаційні центри	Суб'єкти освітньої діяльності**
«Машиніст екскаватора» (5 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти та стажу роботи	стаж роботи за професійною кваліфікацією «Машиніст екскаватора» (4 кваліфікаційний розряд) не менше 6 місяців
«Машиніст екскаватора» (6 кваліфікаційний розряд)	без вимог до рівня освіти та стажу роботи	стаж роботи за професійною кваліфікацією «Машиніст екскаватора» (5 кваліфікаційний розряд) або не «Машиніст екскаватора» (4 кваліфікаційний розряд) менше 6 місяців

**Підвищення кваліфікації здійснюється на кваліфікаційний розряд у відповідності до представленого обладнання

2) без присвоєння наступної професійної кваліфікації

а) Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства не рідше ніж одного разу на п'ять років з метою:

- підтримання наявної професійної кваліфікації в межах професії;
- набуття компетентностей для виконання робіт з новими обладнанням, виробами, матеріалами, засобами механізації й автоматизації, у межах оновлених технологічних процесів, з дотриманням правил, нормативно-правових актів і вимог безпечної експлуатації обладнання та умов організації праці.

IV. Аббревіатури, скорочення

ЗІЗ	Засоби індивідуального захисту
БМП	Блокування – маркування – перевірка
АБВР	Аналіз безпечного ведення робіт
ПЛА	План ліквідації аварій
ПЛАС	План ліквідації аварійних ситуацій
5С	Система організації та раціоналізації робочого місця

V. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
А. Огляд і перевірка устаткування перед початком робіт	А1. Здатність отримувати планово-змінні завдання від безпосереднього керівника	А1.1. Встановлений порядок отримання наряду на виконання робіт А1.2. Види інструктажів, інструкцію з охорони праці	А1.1. Отримувати планово-змінні завдання від безпосереднього керівника	А1.1. Надавати зворотній зв'язок керівнику	А1.1. Перевіряти на відповідність записи в журналі видачі нарядів
	А2. Здатність здійснювати огляд і перевірку справності обладнання та інструментів	А2.1. Будову і технічні характеристики обслуговуваних екскаваторів А2.2. Правила підключення екскаваторів до електромереж А2.3. Принцип роботи та призначення засобів вимірювання і автоматичних пристроїв	А2.1. Візуально визначати стан вузлів, деталей і устаткування А2.2. Здійснювати опробування ходових механізмів	А2.1. Отримувати інформацію в обсязі, що є необхідною про стан устаткування від змінника	А2.1. Виявляти та повідомляти керівнику під час приймання зміни про технологічні параметри роботи устаткування, несправності та відхилення у роботі устаткування, що обслуговується
	А3. Здатність вести журнал приймання-здавання зміни	А3.1. Правила ведення встановленої робочої документації	А3.1. Вести встановлену робочу документацію	А3.1. Застосовувати професійну термінологію А3.2. Користуватись засобами зв'язку	А3.1. Перевіряти відповідність записів вимогам щодо ведення робочої документації

	A4. Здатність застосовувати цифрові технології та інструменти для професійної комунікації та співпраці	A4.1. Засоби цифрового зв'язку A4.2. Порядок роботи з засобами цифрового зв'язку	A4.1. Застосовувати засоби цифрового зв'язку	A4.1. Чітко доносити інформацію про виконані роботи та про особливі умови виконання робіт та виконання інструкцій з охорони праці	A4.1. Застосовувати засоби цифрового зв'язку та відповідати за якість даних, що поширюються
<p>Предмети та засоби праці Обладнання: Вузли та агрегати екскаватора, додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів Устаткування: Ківш, рукоять, стріла, підвіска стріли, циліндри, електродвигуни, генератори, центральна цапфа, механізм крокування, роликів коло, канати, металеві опорні листи, дерев'яні підкладки, перильні огорожі і маршові трапи Інструменти: слюсарний інструмент, молоток, кувалда, монтировка, лом, інструмент для чищення ковша і залізничних шляхів, двонога стійка, тріскачка, пневмогайковерт, пневмоключі Технологічні карти щодо видів робіт: геолого-технічний наряд, паспорт вибою, технологічні карти Засоби пожежогасіння, засоби колективного та індивідуального захисту</p>					
В. Технічне обслуговування екскаватора	V1. Здатність проводити зовнішній догляд за механізмами	V1.1. Види несправності у роботі устаткування і методи їх визначення V1.2. Причини виникнення технічної несправності, заходи щодо їх попередження та ліквідації	V1.1. Проводити роботи з зовнішнього догляду за механізмами V1.2. Візуально визначати стан вузлів, деталей і устаткування V1.3. Спостерігати за показаннями засобів вимірювань, міцністю канатів, кріпленням двигунів, гальмовими пристроями	A3.2. Користуватись засобами зв'язку V1.1. Своєчасно доносити інформацію про виявлені несправності при зовнішньому догляді за механізмами	V1.1. Давати оцінку зовнішньому стану механізмів
	V2. Здатність проводити технічне	V2.1. Перелік робіт, з технічного обслуговування, що	V2.1. Виконувати роботи з технічного	A3.2. Користуватись засобами зв'язку	V2.1. Виконувати роботи з технічного

	обслуговування робочого обладнання	виконується машиністом екскаватора в порядку поточної експлуатації В2.2. Правила читання технічної документації	обслуговування обладнання В2.2. Використовувати слюсарний і ударний інструмент	В2.1. Чітко доносити інформацію про виявлені відхилення в під час технічного обслуговування робочого обладнання	обслуговування обладнання
	В3. Здатність проводити технічне обслуговування обладнання на поворотній платформі	В3.1. Регламент технічного обслуговування обладнання на поворотній платформі	В3.1. Застосовувати правила, інструкції з технічного обслуговування обладнання на поворотній платформі	А3.2. Користуватись засобами зв'язку В3.1. Чітко доносити інформацію про виявлені відхилення в результаті технічного обслуговування обладнання на поворотній платформі	В3.1. Дотримуватись регламенту технічного обслуговування обладнання на поворотній платформі
	В4. Здатність проводити технічне обслуговування ходового візка та обладнання, що встановлено на ньому	В4.1. Регламент технічного обслуговування ходового візка	В4.1. Застосовувати правила, інструкції з технічного обслуговування ходового візка та обладнання, що встановлено на ньому	А3.2. Користуватись засобами зв'язку В4.1. Чітко доносити інформацію про виявлені відхилення в результаті технічного обслуговування ходового візка та обладнання, що встановлено на ньому	В4.1. Дотримуватись регламенту технічного обслуговування ходового візка та обладнання, що встановлено на ньому
	В5. Здатність проводити натяжку і вирівнювання канатів	В5.1. Інструкції з експлуатації обладнання	В5.1. Виконувати роботи з натяжки напірного та зворотного канатів	А3.2. Користуватись засобами зв'язку В5.1. Чітко доносити інформацію про виявлені відхилення в результаті роботи з	В5.1. Виконувати роботи з натяжки напірного та зворотного канатів

				натяжки напірного та зворотного канатів	
В6. Здатність проводити регулювання механізмів і робочого обладнання	В6.1. Принцип роботи механічного, пневматичного та електричного обладнання екскаватора	В6.1. Виконувати роботи з регулювання механізмів і робочого обладнання	А3.2. Користуватись засобами зв'язку В6.1. Чітко доносити інформацію про виявлені відхилення в результаті регулювання механізмів і робочого обладнання	В6.1. Виконувати роботи з регулювання механізмів і робочого обладнання	
В7. Здатність проводити змащування механізмів	В7.1. Види мастильних матеріалів В7.2. Способи змащування	В7.1. Проводити перевірку системи змащування В7.2. Користуватися інструментом для змащування В7.3. Заправляти екскаватор мастильними матеріалами згідно з технологічними картами змащування	А3.2. Користуватись засобами зв'язку В7.1. Чітко доносити інформацію про виявлені відхилення в результаті проведення змащування механізмів	В7.1. Заправляти екскаватор мастильними матеріалами	
<p>Предмети та засоби праці Обладнання: Вузли та агрегати екскаватора, додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів Устаткування: Ківш, рукоять, стріла, підвіска стріли, циліндри, електродвигуни, генератори, шафи та панелі керування, допоміжне електрообладнання, внутрішнє та зовнішнє освітлення, центральна цапфа, механізм крокування, роликоче коло, канати, металеві опорні листи, дерев'яні підкладки, перильні огорожі і маршові трапи Інструменти: слюсарний інструмент, молоток, кувалда, монтировка, лом, інструмент для чищення ковша і залізничних шляхів, двонога стійка, тріскачка, пневмогайковерт, пневмоключі Технологічні карти щодо видів робіт: геолого-технічний наряд, паспорт вибою, технологічні карти. Засоби пожежогасіння, засоби колективного та індивідуального захисту.</p>					

С. Допоміжні технологічні роботи	С1. Здатність проводити проходку нагірних каналів	С1.1. Методи проведення проходки нагірних каналів в залежності від системи і умов розробки	С1.1. Виконувати роботи з проходки нагірних каналів	А3.2. Користуватись засобами зв'язку С1.1. Чітко доносити інформацію про відхилення під час роботи з проходки нагірних каналів	С1.1. Здійснювати проходку нагірних каналів в залежності від системи і умов розробки
	С2. Здатність проводити проходку траншей і з'їздів	С2.1. Методи проведення проходки траншей і з'їздів в залежності від системи і умов розробки	С2.1. Виконувати роботи з проходки екскаватором траншей і з'їздів	А3.2. Користуватись засобами зв'язку С2.1. Чітко доносити інформацію про відхилення в роботі з проходки екскаватором траншей і з'їздів	С2.1. Здійснювати проходку траншей і з'їздів в залежності від систем і гірничо-геологічних умов
	С3. Здатність проводити роботи з ліквідації просідання екскаватора	С3.1. Методи проведення роботи з ліквідації просідання екскаватора в залежності від системи і умов розробки	С3.1. Методи проведення роботи з ліквідації просідання екскаватора в залежності від системи і умов розробки С3.2. Укладати настил під екскаватор	А3.2. Користуватись засобами зв'язку С3.1. Чітко доносити інформацію про відхилення в роботі з ліквідації просідання екскаватора	С3.1. Здійснювати роботи з ліквідації просідання екскаватора в залежності від системи і умов розробки
	С4. Здатність очищати від породи днища думпкарів	С4.1. Методи проведення очищення від породи днища думпкарів	С4.1. Очищати від породи днища думпкарів	А3.2. Користуватись засобами зв'язку С4.1. Чітко доносити інформацію про відхилення в роботі з очищення від породи днища думпкарів	С4.1. Здійснювати роботи з очищення від породи днища думпкарів оптимальним методом

	C5. Здатність проводити очищення від породи залізничних колій	C5.1. Методи проведення очищення від породи залізничних колій	C5.1. Очищати від породи залізничні колії	A3.2. Користуватись засобами зв'язку C5.1. Чітко доносити інформацію про відхилення в роботі з очищення від породи залізничних колій	C5.1. Здійснювати роботи з очищення від породи залізничних колій оптимальним методом згідно з технологічними картами
	C6. Здатність проводити очищення ковша	C6.1. Методи проведення очищення ковша	C6.1. Очищати від породи ківш C6.2. Розігрівати ківш	A3.2. Користуватись засобами зв'язку C6.1. Чітко доносити інформацію про відхилення в роботі з очищення ковша	C6.1. Здійснювати роботи з очищення ковша оптимальним методом
<p>Предмети та засоби праці Обладнання: Вузли та агрегати екскаватора, додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів Устаткування: Ківш, рукоять, стріла, підвіска стріли, циліндри, електродвигуни, генератори, шафи та панелі керування, допоміжне електрообладнання, внутрішнє та зовнішнє освітлення, центральна цапфа, механізм крокування, роликоче коло, канати, металеві опорні листи, дерев'яні підкладки, перильні огорожі і маршові трапи Інструменти: слюсарний інструмент, молоток, кувалда, монтировка, лом, інструмент для чищення ковша і залізничних шляхів, двонога стійка, тріскачка, пневмогайковерт, пневмоключі Технологічні карти щодо видів робіт: геолого-технічний наряд, паспорт вибою, технологічні карти Засоби пожежогасіння, засоби колективного та індивідуального захисту</p>					
D. Ремонт екскаватора	D1. Здатність складати дефектні відомості	D1.1. Види і періодичність ремонту D1.2. Порядок складання дефектних відомостей	D1.1. Виконувати дефектування вузлів та механізмів екскаватора з урахуванням часу їх напрацювання D1.2. Складати дефектні відомості	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D1.1. Узгоджувати свої поточні дії з безпосереднім керівником та з суміжними службами	D1.1. Виконувати дефектування вузлів та механізмів екскаватора з урахуванням часу їх напрацювання D1.2. Складати дефектні відомості

	D2. Здатність виконувати підготовчі роботи	D2.1. Методи ремонту та діагностики стану механізмів екскаватора D2.2. Види ремонтів, ремонтні нормативи D2.3. Призначення, характеристику, види застосовуваних інструментів	D2.1. Виконувати підготовку вузлів та механізмів до виконання ремонтних робіт (видалення пилу, бруду, створення доступності до вузла чи механізму)	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D2.1. Чітко доносити інформацію про відхилення, що виникли в процесі підготовчих робіт	D2.1. Виконувати підготовку вузлів та механізмів до виконання ремонтних робіт
	D3. Здатність видачі заявки електротехнічному персоналу на розбір електричної схеми згідно наряду-допуску	D3.1. Електричні і пневматичні схеми екскаватора	D3.1. Видавати заявки електротехнічному персоналу на розбір електричної схеми згідно наряду-допуску	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D3.1. Чітко доносити інформацію про порушення під час розбирання, складання схеми згідно наряду-допуску	D3.1. Видавати заявки електротехнічному персоналу на розбір електричної схеми згідно наряду-допуску
	D4. Здатність давати допуск ремонтній бригаді по наряду-допуску для робіт в електроустановках	D4.1. Порядок допусків до роботи за нарядами - допусками, за розпорядженнями та в порядку поточної експлуатації при ремонтах електроустаткування D4.2. Положення про систему «Блокування – Маркування – Перевірка»	D4.1. Давати допуск ремонтній бригаді по наряду-допуску для робіт в електроустановках	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D4.1. Чітко доносити інформацію про надання допуску ремонтній бригаді по наряду-допуску для робіт в електроустановках	D4.1. Допуск ремонтній бригаді по наряду-допуску для робіт в електроустановках
	D5. Здатність проводити контроль за	D5.1. Конструкції деталей та вузли машин, що швидко	D5.1. Контролювати виконання ремонтних робіт згідно технічної	A3.2. Користуватись засобами зв'язку	D5.1. Контролювати виконання ремонтних робіт згідно технічної

	виконанням ремонтних робіт	спрацьовуються, та порядок їх заміни D5.2. Інструкцію з експлуатації електроустаткування екскаваторів D5.1. Технологічні карти	документації та дефектної відомості	D5.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови виконання ремонтних робіт згідно технічної документації та дефектної відомості	документації та дефектної відомості
	D6. Здатність управляти екскаватором під час ремонту	D6.1. Карти «Блокування – Маркування – Перевірка»	D6.1. Керувати екскаватором під час ремонту D6.2. Застосовувати «Блокування – Маркування – Перевірка»	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D6.1. Чітко доносити інформацію про відхилення в керуванні екскаватором під час ремонту	D6.1. Керувати екскаватором під час ремонту
	D7. Здатність брати участь у ремонтних роботах в складі ремонтної бригади	D7.1. Порядок заміни деталей і вузлів екскаватора, що швидко зношуються D7.2. Електрослюсарну справу D7.3. Технологічну карту ремонту екскаватора D7.4. Основні несправності в роботі екскаваторів, їх причини та способи усунення	D7.1. Виконувати необхідні ремонтні роботи у складі ремонтної бригади D7.2. Користуватися паливно-мастильними матеріалами D7.3. Аналізувати причини несправності, пропонувати шляхи їх усунення та превентивні заходи D7.4. Сортувати відпрацьовані матеріали	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D7.1. Узгоджувати свої дії з членами ремонтної бригади	D7.1. Виконувати необхідні ремонтні роботи у складі ремонтної бригади D7.2. Аналізувати причини несправності, пропонувати шляхи їх усунення та превентивні заходи

D8. Здатність регулювати механізм і робоче обладнання	D8.1. Будову і характеристики обладнання, що обслуговується	D8.1. Виконувати регулювання механізмів і робочого обладнання згідно з технологічними картами	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D8.1. Узгоджувати свої дії з безпосереднім керівником	D8.1. Виконувати регулювання механізмів і робочого обладнання
D9. Здатність проводити перевірку працездатності обладнання після закінчення ремонтних робіт	D9.1. Порядок перевірки працездатності обладнання після ремонтних робіт	D9.1. Виконувати роботи по перевірці працездатності обладнання після закінчення ремонтних робіт	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D9.1. Чітко доносити інформацію про несправності під час перевірки працездатності обладнання після закінчення ремонтних робіт	D9.1. Виконувати роботи по перевірці працездатності обладнання після закінчення ремонтних робіт
D10. Здатність виконувати вантажно-розвантажувальні роботи за допомогою вантажопідіймальних механізмів	D10.1. Заходи безпеки при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт	D10.1. Виконувати вантажно-розвантажувальні роботи з допомогою мостового і консольного кранів та допоміжної лебідки D10.2. Використовувати додаткове обладнання	A3.2. Користуватись засобами зв'язку D10.1. Чітко доносити інформацію про порушення заходів безпеки при виконанні вантажно-розвантажувальних робіт	D10.1. Виконувати вантажно-розвантажувальні роботи з допомогою мостового і консольного кранів та допоміжної лебідки
<p>Предмети та засоби праці Обладнання: Вузли та агрегати екскаватора, додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів Устаткування: Ківш, рукоять, стріла, підвіска стріли, циліндри, електродвигуни, генератори, шафи та панелі керування, допоміжне електрообладнання, внутрішнє та зовнішнє освітлення, центральна цапфа, механізм крокування, роликів колесо, канати, металеві опорні листи, дерев'яні підкладки, перильні огорожі і маршові трапи</p>				

	<p>Інструменти: слюсарний інструмент, молоток, кувалда, монтировка, лом, інструмент для чищення ковша і залізничних шляхів, двонога стійка, тріскачка, пневмогайковерт, пневмоключі</p> <p>Технологічні карти щодо видів робіт: геолого-технічний наряд, паспорт вибою, технологічні карти</p> <p>Засоби пожежогасіння, засоби колективного та індивідуального захисту</p>				
Е. Технологічні роботи	<p>Е1. Здатність управляти екскаватором при розкривних, видобувних, переекскаваційних, зачищувальних, відвальних та вантажно-розвантажувальних роботах та гірничо-технічній рекультивації</p>	<p>Е1.1. Способи екскавації при розкривних, видобувних, переекскаваційних, зачищувальних, відвальних та вантажно-розвантажувальних роботах та гірничо-технічній рекультивації</p> <p>Е1.2. Особливості організації екскаваторних робіт у нічній час, в умовах обмеженої видимості, в зимовий період</p> <p>Е1.3. Освітлення та сигналізація при екскаваторних роботах</p>	<p>Е1.1. Керувати екскаватором під час виконання розкривних, видобувних, переекскаваційних, зачищувальних, відвальних та вантажно-розвантажувальних робіт та гірничо-технічній рекультивації</p> <p>Е1.2. Розробляти гірничу масу та ґрунт</p> <p>Е1.3. Переміщувати гірничу масу, ґрунт на борт кар'єру або до відвалу</p> <p>Е1.4. Управляти екскаватором при пересуванні та екскавації</p>	<p>А3.2. Користуватись засобами зв'язку</p> <p>Е1.1. Чітко доносити інформацію про відхилення під час виконання робіт у нічній час, в умовах обмеженої видимості, в зимовий період</p>	<p>Е1.1. Керувати екскаватором під час виконання розкривних, видобувних, переекскаваційних, зачищувальних, відвальних та вантажно-розвантажувальних робіт та гірничо-технічній рекультивації у нічній час, в умовах обмеженої видимості, в зимовий період</p> <p>Е1.2. Управляти екскаватором при пересуванні та екскавації</p>
	<p>Е2. Здатність проводити підготовку робочої площадки</p>	<p>Е2.1. Основні знання про ведення відкритих гірничих робіт</p> <p>Е2.2. Параметри робочої площадки</p>	<p>Е2.1. Виконувати роботи з підготовки робочої площадки</p>	<p>А3.2. Користуватись засобами зв'язку</p> <p>Е2.1. Чітко доносити інформацію про відхилення під час</p>	<p>Е2.1. Виконувати роботи з підготовки робочої площадки враховуючи її параметри</p>

				виконання робіт з підготовки робочої площадки	
Е3. Здатність проводити підсіпку підшоши екскаваторного забою	Е3.1. Інформацію, стосовно гірничо-геологічних порід кар'єру Е3.2. Правила організації робіт з підсіпання підшоши екскаваторного забою	Е3.1. Виконувати роботи з підсіпання підшоши екскаваторного забою	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е3.1. Чітко доносити інформацію про відхилення під час проведення підсіпки підшоши екскаваторного забою	Е3.1. Виконувати роботи з підсіпання підшоши екскаваторного забою згідно правил організації робіт	
Е4. Здатність забезпечувати виїмку гірничої маси за сортами (селективна виїмка)	Е4.1. Раціональні режими роботи екскаватора і прийоми черпання	Е4.1. Виконувати сортування гірничої маси	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е4.1. Чітко доносити інформацію про відхилення, що виникли під час сортування гірничої маси	Е4.1. Виконувати сортування гірничої маси використовуючи раціональні режими роботи екскаватора і прийоми черпання	
Е5. Здатність проводити завантаження залізничного і автомобільного транспорту	Е5.1. Правила подачі сигналів Е5.2. Прийоми завантаження залізничного і автомобільного транспорту гірничою масою, коефіцієнт заповнення Е5.3. Порядок і правила постановки екскаватора між транспортними засобами і	Е5.1. Виконувати роботи з навантаження залізничного та автомобільного транспорту, використовуючи методи верхнього та нижнього навантаження	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е5.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови, що виникли під час завантаження залізничного і автомобільного транспорту	Е5.1. Виконувати роботи з навантаження залізничного та автомобільного транспорту, шафи та панелі керування, допоміжне електрообладнання, внутрішнє та зовнішнє освітлення	

		навантажувальною гірничою масою			
Е6. Здатність проводити переєккавацію і прийом гірничої маси	Е6.1. Методи використання різних способів експлуатації в залежності від системи та умов розробки	Е6.1. Виконувати роботи по переєккавації і прийому гірничої маси	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е6.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови, що виникли під час переєккавації і прийому гірничої маси	Е6.1. Виконувати роботи по переєккавації і прийому гірничої маси використовуючи методи різних способів експлуатації в залежності від системи та умов розробки	
Е7. Здатність проводити профілювання траси екскаватора	Е7.1. Правила балансування екскаватора Е7.2. Послідовність виконання технологічних операцій з профілювання траси екскаватора	Е7.1. Виконувати роботи з профілізації траси екскаватора	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е7.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови, що виникли під час роботи з профілізації траси екскаватора	Е7.1. Виконувати роботи з профілізації траси екскаватора враховуючи послідовність виконання технологічних операцій	
Е8. Здатність проводити перегін екскаватора	Е8.1. Методи безпечного перегону екскаватора	Е8.1. Виконувати роботи з перегону екскаватора	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е8.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови, що виникли під час перегону екскаватора	Е8.1. Виконувати роботи з перегону екскаватора використовуючи безпечні методи	
Е9. Здатність проводити переїзд екскаватора	Е9.1. Правила переїзду екскаватора	Е9.1. Виконувати роботи з переїзду екскаватора	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е9.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови, що	Е9.1. Виконувати роботи з переїзду екскаватора згідно правил переїзду	

				виникли під час переїзду екскаватора	
Е10. Здатність проводити переукладання кабелю живлення	Е10.1. Правила застосування електрозахисних засобів (основних і додаткових) в електроустановці до та вище 1000В	Е10.1. Виконувати роботи з переукладання кабелю живлення Е10.2. Обслуговувати обладнання, що працює в комплексі з екскаватором (навантажувальні пристрої, кабельні пересувачі тощо)	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е10.1. Чітко доносити інформацію про відхилення, що виникли під час переукладання кабелю живлення	Е10.1. Виконувати роботи з переукладання кабелю живлення згідно правил застосування електрозахисних засобів	
Е11. Здатність від'єднати/під'єднати кабель живлення	Е11.1. Правила безпечної експлуатації електроустановки споживачів в обсязі виконуваних робіт	Е11.1. Перевіряти заземлення та від'єднувати/під'єднувати у мережу кабель живлення	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Е11.1. Чітко доносити інформацію про відхилення під час перевірки заземлення та від'єднання/під'єднання у мережу кабелю живлення	Е11.1. Перевіряти заземлення та від'єднувати/під'єднувати у мережу кабель живлення згідно Правил безпечної експлуатації електроустановки споживачів в обсязі виконуваних робіт	
<p>Предмети та засоби праці Обладнання: Вузли та агрегати екскаватора, додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів Устаткування: Ківш, рукоять, стріла, підвіска стріли, циліндри, електродвигуни, генератори, шафи та панелі керування, допоміжне електрообладнання, внутрішнє та зовнішнє освітлення, центральна цапфа, механізм крокування, роликів коло, канати, металеві опорні листи, дерев'яні підкладки, перильні огорожі і маршові трапи Інструменти: слюсарний інструмент, молоток, кувалда, монтировка, лом, інструмент для чищення ковша і залізничних шляхів, двонога стійка, тріскачка, пневмогайковерт, пневмоключі Технологічні карти щодо видів робіт: геолого-технічний наряд, паспорт вибою, технологічні карти Засоби пожежогасіння, засоби колективного та індивідуального захисту</p>					

Ф. Відпрацювання вибою	Ф1. Здатність планувати вибій, верхнього та нижнього майданчиків уступу	Ф1.1. Фізико-механічні властивості розроблюваних порід Ф1.2. Складові частини екскаваторних вибоїв, їх форми та розміри Ф1.3. Схеми екскаваторних вибоїв при роботі з різним устаткуванням Ф1.4. Правила та методи планування вибою, верхнього та нижнього майданчиків уступу	Ф1.1. Виконувати роботи по плануванню вибою, верхнього та нижнього майданчиків уступу	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Ф1.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови, що виникли під час планування вибою, верхнього та нижнього майданчиків уступу	Ф1.1. Виконувати роботи по плануванню вибою, верхнього та нижнього майданчиків уступу
	Ф2. Здатність проводити зачистку вибою	Ф2.1. Правила екскавації важких і легких порід і прийоми управління механізмами	Ф2.1. Зачищати вибій	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Ф2.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови, що виникли під час зачистки вибою	Ф2.1. Проводити зачистку вибою застосовуючи правила екскавації важких і легких порід
	Ф3. Здатність проводити розбирання вибою	Ф3.1. Відмінність корисних копалин від породи	Ф3.1. Виконувати роботи з розбирання вибою	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Ф3.1. Чітко доносити інформацію про відхилення в роботі з розбирання вибою	Ф3.1. Виконувати роботи з розбирання вибою
	Ф4. Здатність прибирати козирки та нависи	Ф4.1. Ознаки зсувних явищ Ф4.2. Правила та методи прибирання козирків та нависань	Ф4.1. Використовувати додаткове обладнання для прибирання козирків і нависань	А3.2. Користуватись засобами зв'язку Ф4.1. Чітко доносити інформацію про відхилення під час	Ф4.1. Використовувати додаткове обладнання для прибирання козирків і нависань

				прибирання козирків і нависань	
F5. Здатність проводити селективну розробку вибою	F5.1. Способи відпрацювання вибою	F5.1. Виконувати селективну розробку вибою	A3.2. Користуватись засобами зв'язку F5.1. Чітко доносити інформацію про особливості під час селективної розробки вибою	F5.1. Виконувати селективну розробку вибою застосовуючи оптимальні способи	
F6. Здатність відсипати уловлювальний вал і обвалування	F6.1. Основні відомості про ведення гірничих робіт та гірничо-геологічну характеристику ділянки	F6.1. Виконувати відсипання уловлювального валу і обвалування	A3.2. Користуватись засобами зв'язку F6.1. Чітко доносити інформацію про відхилення що виникли під час відсипання уловлювального валу і обвалування	F6.1. Виконувати відсипання уловлювального валу і обвалування враховуючи гірничо-геологічну характеристику ділянки	
F7. Здатність відводити ґрунтові води	F7.1. Порядок роботи по відводу ґрунтових вод	F7.1. Працювати в обводненому і нестійкому вибої F7.2. Виконувати роботи по відводу ґрунтових вод	A3.2. Користуватись засобами зв'язку F7.1. Чітко доносити інформацію про відхилення, що виникли при відводі ґрунтових вод	F7.1. Виконувати роботи по відводу ґрунтових вод згідно встановленого порядку	
F8. Здатність проводити підготовку зумпфа для відкачування кар'єрної води	F8.1. Порядок підготовки зумпфа для відкачування кар'єрної води	F8.1. Готувати зумпф для відкачування кар'єрної води	A3.2. Користуватись засобами зв'язку F8.1. Чітко доносити інформацію про особливі умови підготовки зумпфа для	F8.1. Готувати зумпф для відкачування кар'єрної води згідно встановленого порядку	

				відкачування кар'єрної води	
	F9. Здатність проводити роботи з попередження і ліквідації аварій при виявленні не підірваних вибухових речовин у вибої	F9.1. Правила попередження і ліквідації аварій при виявленні не підірваних вибухових речовин у вибої	F9.1. Визначати не підірвані вибухові речовини у вибої	A3.2. Користуватись засобами зв'язку F9.1. Чітко доносити інформацію про виявленні не підірваних вибухових речовин у вибої	F9.1. Визначати не підірвані вибухові речовини у вибої дотримуючись правил попередження і ліквідації аварій
<p>Предмети та засоби праці Обладнання: Вузли та агрегати екскаватора, додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів Устаткування: Ківш, рукоять, стріла, підвіска стріли, циліндри, електродвигуни, генератори, шафи та панелі керування, допоміжне електрообладнання, внутрішнє та зовнішнє освітлення, центральна цапфа, механізм крокування, роликоче коло, канати, металеві опорні листи, дерев'яні підкладки, перильні огорожі і маршові трапи Інструменти: слюсарний інструмент, молоток, кувалда, монтировка, лом, інструмент для чищення ковша і залізничних шляхів, двонога стійка, тріскачка, пневмогайковерт, пневмоключі Технологічні карти щодо видів робіт: геолого-технічний наряд, паспорт вибою, технологічні карти Засоби пожежогасіння, засоби колективного та індивідуального захисту</p>					
G. Закінчення робіт	G1. Здатність прибирати зону обслуговування, закріпленого устаткування та механізмів після закінчення робіт	G1.1. Правила і порядок проведення прибирання зони обслуговування, закріпленого устаткування та механізмів після закінчення робіт G1.2. Схеми розташування устаткування та механізмів	G1.1. Здійснювати прибирання зони обслуговування, закріпленого устаткування та механізмів після закінчення робіт	G1.1. Чітко доносити інформацію про виконані роботи з прибирання зони обслуговування	G1.1. Організовувати і управляти своїм робочим місцем (зберігання, чищення, архівування документів, управління рідкими відходами)

	<p>G2. Здатність надавати інформацію про виконані роботи, які необхідно передати по зміні</p>	<p>G2.1. Встановлений порядок здавання зміни G2.2. Вимоги щодо ведення документації</p>	<p>G2.1. Надавати інформацію про виконані роботи, які необхідно передати по зміні</p>	<p>G2.1. Чітко доносити інформацію про умови виконання робіт</p>	<p>G2.1. Перевіряти відповідність записів вимогам щодо ведення документації</p>
<p>Предмети та засоби праці Обладнання: Вузли та агрегати екскаватора, додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів Устаткування: Ківш, рукоять, стріла, підвіска стріли, циліндри, електродвигуни, генератори, шафи та панелі керування, допоміжне електрообладнання, внутрішнє та зовнішнє освітлення, центральна цапфа, механізм крокування, роликоче коло, канати, металеві опорні листи, дерев'яні підкладки, перильні огорожі і маршові трапи Інструменти: слюсарний інструмент, молоток, кувалда, монтировка, лом, інструмент для чищення ковша і залізничних шляхів, двонога стійка, тріскачка, пневмогайковерт, пневмоключі Технологічні карти щодо видів робіт: геолого-технічний наряд, паспорт вибою, технологічні карти Засоби пожежогасіння, засоби колективного та індивідуального захисту</p>					
<p>Н. Дотримання норм та правил охорони праці та пожежної безпеки</p>	<p>Н1. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, своєчасно і в повному обсязі проходити навчання і перевірку знань з охорони праці, дотримуватись вимог гігієни праці і виробничої санітарії, використовувати індивідуальні і колективні засоби захисту за призначенням, дотримуватись правил з електробезпеки,</p>	<p>Н1.1. Поняття охорони праці і його соціально-економічне значення, основні законодавчі акти з охорони праці, правила з охорони праці по видам виконуваних робіт Н1.2. Типове положення про порядок проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці, положення про порядок проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці підприємства, види навчання з питань</p>	<p>Н1.1. Виконувати свої трудові обов'язки у відповідності до вимог нормативно-правових актів з охорони праці та промислової безпеки Н1.2. Виконувати свої трудові обов'язки у відповідності до вимог інструкцій з охорони праці, безпечно експлуатувати обладнання, проходити інструктажі з питань охорони праці, згідно</p>	<p>A3.2. Користуватись засобами зв'язку Н1.1. Доповідати інформацію безпосередньому керівнику про загрози особистій безпеці та безпеці і здоров'ю оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства Н1.2. Доповідати безпосередньому керівнику про виявлені</p>	<p>Н1.1. Забезпечувати особисту безпеку та безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства</p>

	<p>розпізнавати знаки безпеки, забезпечити особисту безпеку та безпеку оточуючих, в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства</p>	<p>охорони праці, види інструктажів з охорони праці та вимоги до них Н1.3. Поняття про гігієну праці та виробничу санітарію, умови праці та їх вплив на людину, шкідливі та небезпечні виробничі фактори, джерело виникнення, їх класифікація, порядок проведення атестації робочих міст за умовами праці, періодичність проведення атестації робочих місць, право на пільги та компенсації за умовами праці Н1.4. Права на забезпечення спеціальним взуттям, одягом та іншими засобами індивідуального захисту, вимоги до засобів індивідуального захисту, види колективного захисту та вимоги до них Н1.5. Загальні поняття, вимоги до електробезпеки, Правила технічної експлуатації</p>	<p>порядку їх проведення Н1.3. Розрізняти шкідливі та небезпечні виробничі фактори на робочому місці, дотримуватися правил гігієни праці та виробничої санітарії, використовувати заходи від впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів Н1.4. Визначати та використовувати необхідні засоби індивідуального та колективного захисту, перевіряти справність засобів індивідуального та колективного захисту Н1.5. Безпечно виконувати трудові функції з дотриманням вимог та норм електробезпеки, використовувати бар'єри, трафарети для зниження ризиків під час експлуатації</p>	<p>невідповідності перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи</p>	
--	--	---	--	---	--

		<p>електроустановок споживачів, Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, вимоги биркової системи, електротравматизм та його основні причини, вплив електричного струму на тіло людини, небезпека та ризику під час експлуатації електроустановок та електричного обладнання, засоби звільнення постраждалого від дії електричного струму</p> <p>Н1.6. Види знаків безпеки та їх призначення</p> <p>Н1.7. Види травм, порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві</p>	<p>електроустановок та електрообладнання, застосовувати методи звільнення постраждалого від впливу електричного струму</p> <p>Н1.6. Виконувати вимоги знаків безпеки на робочому місці та на підприємстві</p> <p>Н1.7. Розпізнавати види травм у випадку необхідності, впроваджувати заходи щодо недопущення в небезпечну зону сторонніх осіб, керуватися порядком передачі інформації про події та аварії</p>		
	<p>Н2. Здатність дотримуватися вимог основних нормативних актів з охорони праці підприємства (стандартів, положень,</p>	<p>Н2.1. Політику цілей, задач в галузі охорони праці, промислової безпеки та здоров'я</p> <p>Н2.2. Поняття небезпек і ризику, види небезпек,</p>	<p>Н2.1. Виконувати роботи з дотриманням вимог Політики, цілей та задач в галузі охорони праці,</p>	<p>А3.2. Користуватися засобами зв'язку</p> <p>Н2.1. Доповісти безпосередньому керівнику про невідповідності в</p>	<p>Н2.1. Ідентифікувати небезпеку на своєму робочому місці, подавати пропозиції щодо покращення умов праці на робочому</p>

	інструкцій, тощо) та своєчасно і в повному обсязі проходити медичні огляди	<p>принципи визначення небезпеки та оцінки ризиків; поняття матриці оцінки ризиків, принципи розробки заходів для зниження ризиків, існуючі заходи на робочому місці для зниження ризиків, засоби мотивації персоналу за безпечну працю</p> <p>H2.3. Небезпеки, можливі ризики на робочому місці, заходи реагування при можливих нештатних ситуаціях</p> <p>H2.4. Небезпечні види енергії, принципи БМП, послідовність процесу БМП, вимоги до пристроїв БМП та їх обліку, зберіганню, видачі, поверненню, заміні</p> <p>H2.5. Поняття робіт на висоті, небезпека та ризики під час виконання робіт на висоті, випадки при яких заборонено виконувати роботи на висоті,</p>	<p>промислової безпеки та здоров'я</p> <p>H2.2. Ідентифікувати небезпеку на своєму робочому місці, подавати пропозиції щодо покращення умов праці на робочому місці, вести технологічний процес та обслуговування обладнання з урахуванням ризиків та заходів контролю</p> <p>H2.3. Оцінювати ризики на робочому місці перед початком виконання робіт, розробляти та впроваджувати заходи щодо зниження або виключення ризиків на робочому місці при виконанні робіт</p> <p>H2.4. Визначати небезпечні види енергії, використовувати бар'єри, трафарети зниження ризиків під час роботи з небезпечними видами енергії</p>	<p>роботі щодо нормативних актів з охорони праці підприємства (стандартів, положень, інструкцій, тощо)</p> <p>H2.2. Доповідати безпосередньому керівнику про виявлені невідповідності перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи</p>	<p>місці, вести технологічний процес та обслуговування обладнання з урахуванням ризиків та заходів контролю</p>
--	--	---	--	---	---

		<p>причини падіння працівників з висоти, вимоги до СІЗ при виконанні робіт на висоті</p> <p>Н2.6. Безпечна відстань від вантажу, що переміщується кранами, відмінність звукового сигналу ВПМ від інших сигналів на виробничому майданчику, небезпека та ризику під час роботи ВПМ</p> <p>Н2.7. Вимоги інструкції з охорони праці слюсаря з ремонту колісних транспортних засобів та видам виконуваних робіт</p> <p>Н2.8. Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій, вимоги до роботодавця щодо організації проведення медичних обстежень, види медичних оглядів та їх періодичність</p>	<p>Н2.5. Ідентифікувати небезпеки при виконанні робіт на висоті, використовувати бар'єри, трафарети зниження ризиків під час роботи на висоті, застосовувати СІЗ від падіння з висоти</p> <p>Н2.6. Реагувати на звукову та світлову сигналізацію, вміти подавати сигнал «СТОП» у випадку небезпечної ситуації або несправності ВПМ</p> <p>Н2.7 Виконувати свої обов'язки у відповідності з вимогами інструкції з охорони праці</p> <p>Н2.8. Своєчасно проходити первинний, періодичний, щозмінний медичні огляди</p>		
	Н3. Здатність дотримуватись заходів пожежної безпеки і	Н3.1. Основні законодавчі та	Н3.1. Запобігати діям, які можуть призвести до пожежі або аварії	А3.2. Користуватися засобами зв'язку	Н3.1. Діяти в аварійних ситуаціях згідно з ПЛА, ПЛАС

	правил поведінки у разі аварії	<p>нормативні акти з пожежної безпеки</p> <p>Н3.2. Загально-об'єктову інструкцію з пожежної безпеки, план евакуації під час надзвичайної ситуації, обов'язки працівника у випадку пожежі</p> <p>Н3.3. Основні причини пожеж, заходи пожежної безпеки</p> <p>Н3.4. Значення знаків пожежної безпеки</p> <p>Н3.5. Вимоги плану ліквідації аварії (ПЛА) та ПЛАС в межах своїх обов'язків</p> <p>Н3.6. Порядок дій у випадку виникнення пожежі</p>	<p>та призвести до нещасного випадку</p> <p>Н3.2. Використовувати первинні засоби пожежогасіння у разі виникнення пожежі</p> <p>Н3.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно з ПЛА, ПЛАС</p>	Н3.1. Доповідати безпосередньому керівнику про особливі умови виконання робіт	
	Н4. Здатність надання домедичної допомоги потерпілим на виробництві	<p>Н4.1. Методи та правила надання домедичної допомоги</p> <p>Н4.2. Правила транспортування постраждалого</p> <p>Н4.3. Місце знаходження аптечки для надання домедичної допомоги</p> <p>Н4.4. Порядок виклику швидкої допомоги,</p>	<p>Н4.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків</p> <p>Н4.2. Надавати домедичну допомогу при різних видах травм</p>	<p>А3.2. Користуватися засобами зв'язку</p> <p>Н4.1. Доповідати інформацію щодо характеру ушкодження та ступеню загрози життю та здоров'ю потерпілим від нещасних випадків</p>	Н4.1. Дотримуватись правил та прийомів надання домедичної допомоги потерпілим від нещасного випадку

		пожежної частини, номера телефонів служб екстреного реагування			
Предмети та засоби праці: ЗІЗ, засоби колективного захисту, засоби пожежогасіння, засоби зв'язку, аптечка (загального призначення), перев'язувальний пакет, джгут, шина, носилки, вогнегасники					
I. Дотримання норм і правил екологічної безпеки	II. Здатність вивчати та дотримуватись вимог правил екологічної безпеки	II.1. Політику підприємства в галузі охорони навколишнього середовища II.2. Цілі підприємства в галузі екології II.3. Положення системи менеджменту навколишнього середовища II.4. Вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища II.5. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу II.6. Закон України „Про охорону земель”	II.1. Виконувати вимоги правил екологічної безпеки	A3.2. Користуватися засобами зв'язку II.1. Доносити інформацію безпосередньому керівнику про виявлені вимог правил екологічної безпеки	II.1. Дотримуватись вимог правил екологічної безпеки
	I2. Здатність здійснювати збір усіх відходів, що утворилися, роздільно по видах в тару	I2.1. Основи ощадливого підприємства, систему 5С I2.2. Закон України „Про відходи”	I2.1. Здійснювати роздільний збір відходів виробництва згідно їх видів та до відповідної тари	A3.2. Користуватися засобами зв'язку I2.1. Доносити інформацію безпосередньому керівнику про наповнення тари для відходів	I2.1. Дотримуватись порядку розподілу відходів роздільно по видах в тару

	ІЗ. Здатність проводити ліквідацію наслідків розливу нафтопродуктів	ІЗ.1. Інструкції про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України	ІЗ.1. Ліквідувати наслідки проливу нафтопродуктів	АЗ.2. Користуватися засобами зв'язку ІЗ.1. Доносити інформацію безпосередньому керівнику про факти розливу нафтопродуктів та їх ліквідацію	ІЗ.1. Не ігнорувати факти розливу нафтопродуктів
Предмети та засоби праці: Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливів нафтопродуктів, тара для відходів					

VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями

Трудова функція (умовне позначення)	Загальна назва професійної (их) кваліфікації (її) "Машиніст екскаватора"		
	4-го кваліфікаційного розряду*	5-го кваліфікаційного розряду*	6-го кваліфікаційного розряду*
	<i>повна</i>	<i>повна</i>	<i>повна</i>
у разі керування одноківшевим екскаватором з ковшем місткістю до 0,4 куб. м або канавокопачем	у разі керування одноківшевим екскаватором з ковшем місткістю понад 0,4 до 2,5 куб. м (включно) або екскаватором з видовженим обладнанням (пряма лопата) з ковшем місткістю менше 2,0 куб. м, або багатоковшевим ланцюговим та роторним екскаваторами з теоретичною продуктивністю до 1000 куб. м/г	у разі керування одноківшевим екскаватором з ковшем місткістю 2,5 куб. м і більше, або екскаватором з видовженим обладнанням (пряма лопата) з ковшем місткістю 2,0 куб. м і більше, або багатоковшевим ланцюговим та роторним екскаваторами з теоретичною продуктивністю понад 1000 куб. м/г, або багатоківшевим екскаватором спеціальної конструкції для селективного виймання шарів, або барабанною усереднювально-навантажувальною машиною, штабелювально-забірною машиною роторного типу, або керування крокуючими екскаваторами	
А	+	+	+
В	+	+	+
С	+	+	+

D	+	+	+
E	-	+	+
F	-	+	+
G	+	+	+
H	+	+	+
I	+	+	+

Примітка:

*Машиніст екскаватора, який не керує екскаватором, є помічником машиніста, з яким він працює

VII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Протокол від 25.09.2024 № 71.

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок СПО роботодавців від 19.09.2024 року про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту «Машиніст екскаватора» вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. №373.

VIII. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру

IX. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту

Вересень 2029 року.

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіка)

НАКАЗ

02.09.2020

№ 1689

Київ

Про затвердження професійного
стандарту „Машиніст
екскаватора”

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт „Машиніст екскаватора”, що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та зайнятості забезпечити протягом п'яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та зайнятості спільно з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки в мережі інтернет.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00:00 по 30.03.2022 0:00:00

Мінекономіка

1689-20 від 02.09.2020 13:09:57

**Професійний стандарт
„Машиніст екскаватора”**

1. Загальні відомості про професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Управління екскаватором при виконанні розкривних, видобувних, переекскаваційних, записних, відвальних і вантажно-розвантажувальних робіт на основних технологічних дільницях структурних підрозділів комбінату.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010, „Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Розділ	07	Добування металевих руд	Група	07.1	Добування залізних руд
Вид					Клас	07.10	Добування залізних руд

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
8	81	811	8111
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування та машин	Робітники, що обслуговують промислове устаткування	Робітники, що обслуговують гірниче устаткування та устаткування для перероблення корисних копалин	Робітники, що обслуговують гірниче устаткування

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010, „Класифікатор професій”)

Машиніст екскаватора 8111

1.5. Професійна кваліфікація

Машиніст екскаватора 4 розряду – трудові функції А, Б, Д, Е, Є, Ж, З.

Машиніст екскаватора 5 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е, Є, Ж, З.

Машиніст екскаватора 6 розряду – трудові функції А, Б, В, Г, Д, Е, Є, Ж, З.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00:00 по 30.03.2022 0:00:00

Мінекономіки

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення зазначені у п. 5.

1.6. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації):

Працює під керівництвом начальника зміни; майстра гірничої виробничої дільниці; майстра виробничої дільниці; механіка дільниці; енергетика дільниці.

Може ставити завдання машиністу екскаватора нижчого розряду; учню машиніста екскаватора; помічнику машиністів екскаватора.

1.7. Умови праці

Тривалість робочого часу та відпочинку – згідно з чинним законодавством, графіками роботи та відпочинку, правилами внутрішнього трудового розпорядку, колективним договором.

Відпустки надаються згідно з чинним законодавством, колективним договором, графіками надання відпусток за результатами атестації робочого місця за умовами праці.

Робота пов'язана зі шкідливими та важкими умовами праці. Пільги та компенсації встановлюються відповідно до чинного законодавства.

1.8. Засоби індивідуального захисту

Працівникам видаються безоплатно за встановленими галузевими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту (далі – ЗІЗ), а також мийні та знешкроджувальні засоби.

На час виконання певних робіт, для яких не передбачені ЗІЗ згідно норм, видаються чергові ЗІЗ колективного (безособового) користування, що передаються однією зміною іншій.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Стать: жіноча та чоловіча.

Вік: 18 років і старше.

Наявність документа, що підтверджує професійну кваліфікацію „Машиніст екскаватора”.

Наявність медичної довідки про проходження попереднього (періодичного) медичного огляду з висновком медичної комісії про придатність до роботи за професією „Машиніст екскаватора”.

Наявність сертифіката про проходження профілактичного наркологічного огляду. Первинний профілактичний наркологічний огляд проводиться перед прийняттям на роботу, а періодичний – не менш ніж один раз на два роки.

Наявність довідки про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду. Попередній психіатричний огляд проводиться перед початком діяльності (працевлаштування на роботу), а періодичний – один раз на п'ять років.

Проходження навчання та спеціального навчання з питань охорони праці.

Проходження вступного та первинного інструктажу з охорони праці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом кваліфікованих працівників пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін.

Наявність посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК

Диплом кваліфікованого робітника або свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією „Машиніст екскаватора” з додатками до диплому кваліфікованого робітника або свідоцтва про присвоєння кваліфікації „Машиніст екскаватора”:

4-5кваліфікаційні розряди за професією „Машиніст екскаватора” – 4 рівень НРК;

6 кваліфікаційний розряд за професією „Машиніст екскаватора” – 5 рівень НРК.

2. Навчання та професійний розвиток

Професійне навчання працівників здійснюється у закладах освіти, навчальних центрах або в структурних підрозділах підприємства за різними формами навчання за такими видами: підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації, спеціальне навчання.

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Первинна професійна підготовка за професією „Машиніст екскаватора” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст екскаватора 4 розряду” – повна або базова загальна середня освіта. Без вимог до стажу роботи.

2.2. Перепідготовка (назва кваліфікації)

Перепідготовка з інших професій за професією „Машиніст екскаватора” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст екскаватора” 4 розряду – професійна (професійно-технічна) освіта. Без вимог до стажу роботи.

Перепідготовка з технологічно суміжних професій за професією „Машиніст екскаватора” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст екскаватора” 5 розряду – професійна (професійно-технічна) освіта або фахова передвища освіта або вища освіта. Без вимог до стажу роботи.

2.3. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації за професією „Машиніст екскаватора” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст екскаватора 4 розряду”. Професійна (професійно-технічна) освіта. Стаж роботи за кваліфікацією „Помічник машиніста екскаватора 3 розряду” – не менше 1 року.

Підвищення кваліфікації за професією „Машиніст екскаватора” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст екскаватора” 5 розряду.

Професійна (професійно-технічна) освіта або фахова перед вища освіта або вища освіта. Стаж роботи за професією „Машиніст екскаватора 4 розряду” – не менше 1 року.

Підвищення кваліфікації за професією „Машиніст екскаватора” з присвоєнням професійної кваліфікації „Машиніст екскаватора” 6 розряду. Професійна (професійно-технічна) освіта або фахова перед вища освіта або вища освіта. Стаж роботи за професією „Машиніст екскаватора 5 розряду” – не менше 1 року.

2.4. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше ніж одного разу на п'ять років.

2.5. Спеціальне, спеціалізоване навчання

Спеціальне навчання і перевірка знань нормативно-правових актів з охорони праці.

3. Нормативно-правова база, що регулює відповідну професійну діяльність

Кодекс законів про працю України.

Закон України „Про охорону праці”.

Гірничий закон України.

Наказ Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4 „Про затвердження Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.02.1998 за № 93/2533.

Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 „Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511, (зі змінами).

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 27.03.2007 № 62 „Про затвердження Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.2007 за № 573/13840.

Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 18.03.2010 № 61 „Про затвердження Правил охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України: 03.06.2010 за №356/17651.

Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 05.04.2012 № 671 „Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації електроустановок та електромереж на відкритих гірничих роботах”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.04.2012 за № 641/20954.

Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 19.12.2013 № 966 „Про затвердження Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.02.2014 р. за № 327/25104.

Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 „Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 за № 252/26697.

Наказ Міністерства соціальної політики України від 04.07.2019 № 1045 „Про затвердження Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізничних гірничо-збагачувальних комбінатах”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23.07.2019 за № 828/33799.

Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 05.06.2001 № 253 „Про затвердження Правил експлуатації електрозахисних засобів”.

4. Загальні компетентності

Володіння професійною лексикою.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати у команді.

Здатність раціонально використовувати робочий час.

Здатність лаконічно та чітко передавати інформацію.

Здатність оперативно приймати рішення в межах професійної компетентності.

Здатність застосувати знання на практиці.

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
А	Огляд і перевірка устаткування перед початком робіт	Здатність проводити огляд зовнішнього стану елементів живлення екскаватора	A1
		Здатність проводити зовнішній огляд металоконструкцій механізмів	A2
		Здатність перевіряти стан освітлення, електроапаратури і сигнальних пристроїв	A3
		Здатність перевіряти роботи основних приводів і допоміжних механізмів	A4
		Здатність перевіряти затягування болтових з'єднань, закріплюючих машин і апаратів, стан ізоляції, наявність мастила і відсутність її витікання, надійність кріплення з'єднувальних кабелів	A5
		Здатність проводити зовнішній огляд і перевірку пневматичної системи керування гальмами	A6
		Здатність проводити перевірку гальм головних приводів	A7

		Здатність проводити перевірку кріплення і стану робочого обладнання	A8
		Здатність проводити перевірку системи мащення	A9
		Здатність проводити перевірку гідроциліндрів, гідравлічних мереж та з'єднань, на предмет відсутності течі та пошкоджень	A10
		Здатність проводити огляд моторного відсіку	A11
		Здатність проводити перевірку рівня мастила та охолоджуючої рідини двигуна	A12
		Здатність проводити перевірку наявності, справності та терміну придатності інструменту, протипожежних засобів, засобів електробезпеки і засобів індивідуального захисту	A13
		Здатність вести журнал прийому-здачі зміни	A14
Б	Технічне обслуговування екскаватора	Здатність проводити зовнішній догляд за механізмами	B1
		Здатність проводити технічне обслуговування робочого обладнання	B2
		Здатність проводити технічне обслуговування обладнання на поворотній платформі;	B3
		Здатність проводити технічне обслуговування ходового візка	B4
		Здатність проводити натяжку і вирівнювання канатів	B5
		Здатність проводити регулювання механізмів і робочого обладнання	B6
		Здатність проводити мащення механізмів	B7
		Здатність вести документацію	B8
В	Технологічні роботи	Здатність управляти екскаватором при розкривних, видобувних, переекскаваційних, зачищувальних, відвальних та вантажно-розвантажувальних роботах та гірничо-технічній рекультивациі	B1
		Здатність проводити підготовку робочої площадки	B2
		Здатність проводити підсипку підшви екскаватора	B3
		Здатність забезпечувати виїмку гірничої маси за сортами	B4
		Здатність проводити завантаження залізничного і автомобільного транспорту	B5
		Здатність проводити переекскавацію і прийом гірничої маси	B6
		Здатність проводити профілювання траси екскаватора	B7

		Здатність проводити перегін екскаватора	B8
		Здатність проводити переїзд екскаватора	B9
		Здатність проводити переукладання живильного кабелю	B10
		Здатність відключати /підключати живильний кабель	B11
Г	Відпрацювання вибою	Здатність планувати вибій, верхнього та нижнього маршанчиків уступу	Г1
		Здатність проводити зачистку вибою	Г2
		Здатність проводити розбирання вибою	Г3
		Здатність розбирати козирки і нависі	Г4
		Здатність проводити селективну розробку вибою	Г5
		Здатність відсипати уловлюючий вал і обвалування	Г6
		Здатність відводити ґрунтові води	Г7
		Здатність проводити підготовку зумпфа для відкачування води	Г8
		Здатність проводити роботи з попередження і ліквідації аварій при виявленні не підірваних вибухових речовин у вибої	Г9
Д	Допоміжні роботи	Здатність проводити проходку нагірних канав	Д1
		Здатність проводити проходку траншей і з'їздів	Д2
		Здатність проводити роботи з ліквідації осідання екскаватора	Д3
		Здатність очищати від породи днища думпкарів	Д4
		Здатність проводити очищення від породи залізничних шляхів	Д5
		Здатність проводити очищення ковша	Д6
Е	Ремонт екскаватора	Здатність складати дефектні відомості	Е1
		Здатність виконувати підготовчі роботи	Е2
		Здатність розбирати, складати схеми згідно наряду-допуску	Е3
		Здатність давати допуск ремонтної бригади по наряду-допуску для робіт в електроустановках	Е4
		Здатність проводити контроль за виконанням ремонтних робіт	Е5
		Здатність управляти екскаватором під час ремонту	Е6
		Здатність брати участь у ремонтних роботах в складі ремонтної бригади	Е7
		Здатність регулювати механізми і робоче обладнання	Е8
		Здатність проводити перевірку працездатності обладнання після закінчення ремонтних робіт	Е9

		Здатність виконувати вантажно-розвантажувальні роботи за допомогою вантажопідіймальних механізмів	E10
Є	Дотримання норм і правил охорони праці та промислової безпеки	Здатність забезпечувати особисту безпеку та здоров'я, безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання робіт та під час перебування на території підприємства	Є1
		Здатність дотримуватись заходів пожежної безпеки і правил поведінки у разі аварії	Є2
		Здатність отримуватись законодавчих та внутрішньо корпоративних стандартів та положень щодо охорони праці та промислової безпеки	Є3
		Здатність дотримуватись вимог нарядної системи та правил внутрішнього трудового розпорядку	Є4
		Здатність дотримуватись вимог експлуатації небезпечних виробничих об'єктів	Є5
		Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, використовувати засоби колективного та індивідуального захисту	Є6
Ж	Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Здатність визначати характер ушкодження та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілих від нещасних випадків	Ж1
		Здатність надавати першу домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків та у разі погіршення стану здоров'я	Ж2
		Здатність транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги	Ж3
З	Дотримання норм і правил екологічної безпеки	Здатність вивчати та дотримуватись вимог правил екологічної безпеки	З1
		Здатність здійснювати збір усіх відходів, які утворилися, роздільно по видах в тару	З2
		Здатність проводити ліквідацію наслідків розливу нафтопродуктів	З3

6. Опис трудових функцій

Трудові функції	Професійні компетентності	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструменти)	Знання	Уміння та навички
<p>А</p> <p>Огляд і перевірка устаткування перед початком робіт</p>	<p>A1</p> <p>A2</p> <p>A3</p> <p>A4</p> <p>A5</p> <p>A6</p> <p>A7</p> <p>A8</p> <p>A9</p> <p>A10</p> <p>A12</p> <p>A13</p> <p>A14</p>	<p>Окремий комутаційний пункт;</p> <p>заземлювачі і зашукані пристрої;</p> <p>висковольтний гнучкий кабель; ввідна коробка; силовий трансформатор; апаратура освітлення; командо-контролери і командоапарати кінцевих вимикачів; вентилятори, маслостанції; редуктора; електродвигуни та генератори; пристрої автоматичного контролю ізоляції 220 В/380 В; ківш; стріла підвіска стріли; напірний механізм; механізм відкривання днища; двонога стійка; лебідка підйому; напірна лебідка; тягова лебідка; допоміжна лебідка; механізм повороту;</p>	<p>А.3.1. Правила підключення екскаватора до електромереж.</p> <p>А.3.2. Будова і технічні характеристики обслуговуваних екскаваторів.</p> <p>А.3.3. Принцип роботи та призначення застосовуваних засобів вимірювань і автоматичних пристроїв.</p> <p>А.3.4. Основи електротехніки і механіки.</p> <p>А.3.5. Основи електрослюсарної справи.</p> <p>А.3.6. Принцип роботи пневматичного обладнання.</p> <p>А.3.7. Правила ведення встановленої документації.</p>	<p>А.У.1. Візуально визначати стан вузлів, деталей і обладнання.</p> <p>А.У.2. Використовувати слюсарний інструмент.</p> <p>А.У.3. Вести встановлену документацію.</p>

		центральна цапфа; пневматична система управління; система густої змазки; кузов, вентиляція, освітлення; нижня частина ходового механізму; механізм підйомний; роликів коло; канати; перильні огорожі і маршові трапи; мостовий і консольний крани; генератори; апаратура управління; засоби пожежогасіння, індивідуального захисту засоби колективного захисту; пневморозподільвач, гальмівний механізм, компресор; гідроциліндри; гідролінійні мережі; моторний відсік; двигун; сигнальні пристрої; документація; слюсарний інструмент; молоток, кувалда; монтажні, лом	
--	--	---	--

<p>Б Технічне обслугову- вання екскаватора</p>	<p>Б1 Б2 Б3 Б4 Б5 Б6 Б7 Б8</p>	<p>Вузли та деталі екскаватора; ківш; рукоять; стріла; підвіска стріли; напірний механізм; механізм відкривання днища; дрин та стрілка; лебідка відйому; напірна лебідка; лебідка за лебідка; механізм повороту; центральна цапфа; пневматична система управління; система густої змазки; кузов, вентиляція, освітлення; нижня рама і ходові механізми; механізм крокуючий; роликоче коло; канати; мостовий і консольний крани; електродвигуни; Генератори гідроциліндри; гідравлічні мережі; моторний відсік; двигун; апаратура управління; огороження; резервні деталі обтиральний матеріал; слюсарний інструмент;</p>	<p>А.3.2. Будова і технічні характеристики обслуговуваних екскаваторів. А.3.3. Основи електрослюсарної справи. Б.3.1. Види і регламент технічного обслуговування. Б.3.2. Принцип роботи механічного, пневматичного та електричного обладнання екскаватора. Б.3.3. Види несправностей у роботі устаткування і методи їх визначення. Б.3.4. Причини виникнення технічних несправностей, заходи щодо їх запобігання та ліквідації. Б.3.5. Порядок заміни швидко зношуваних деталей і вузлів екскаватора. Б.3.6. Основи електротехніки, автоматики і механіки. Б.3.7. Види мастильних матеріалів. Б.3.8. Перелік робіт з технічного обслуговування, яке виконує машиніст екскаватора в порядку поточної експлуатації. Б.3.9. Карти БМП Б.3.10. Призначення, характеристики, види застосовуваних</p>	<p>А.У.2. Візуально визначати стан вузлів, деталей і обладнання. Б.У.1. Проводити роботи з зовнішнього догляду за механізмами. Б.У.3. Виконувати роботи з технічного обслуговування обладнання. Б.У.4. Використо- вувати слюсарний і ударний інструмент. Б.У.5. Застосову- вати правила, інструкції з технічного обслуговування. Б.У.6. Виконувати роботи з регулювання механізмів і робочого обладнання. Б.У.7. Виконувати роботи з натяжки напірного і поворотного канатів. Б.У.8. Користува- тися інструментом для змащування.</p>
---	--	--	---	---

		кувалда; лом; монтування; молоток; мастило; обладнання та інструмент для мащення; карти мащення; ізоляційний матеріал; записи індивідуального і колективного часу	інструментів, пристроїв і матеріалів. Б.3.11. Інструкції з експлуатації обладнання. Б.3.12. Організаційно-технічні документи. Б.3.13. Ведення документації з технічного обслуговування.	
В Технологічні роботи	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11	Залізничний транспорт; автомобільний транспорт; гірничя маса екскаватор; паспорт екскаваторних вибоїв по наносам землі і скелі залізничного транспорту; паспорт перевантажувальних пунктів; паспорт екскаваторних вибоїв по наносам землі і скелі автомобільного транспорту; паспорт екскаваторних вибоїв на залізничних відвалах; паспорт вантаження гірничої маси; паспорт відвалоутворення; проект організації робіт на перегін	В.3.1. Інформація стосовно гірничо-геологічних порід кар'єру. В.3.2. Будова, технічні характеристики екскаватора. В.3.3. Раціональні режими роботи екскаватора і прийоми черпання. В.3.4. Правила екскавації важких і легких порід і прийоми керування механізмами. В.3.5. Методи проведення різних способів екскавації в залежності від системи і умов розробки. В.3.6. Методи використання різних способів експлуатації в залежності від системи і умов розробки. В.3.7. Фізико-механічні властивості розроблюваних порід. В.3.8. Відмінність корисних копалин	В.У.1. Управляти екскаватором під час виконання розкривних, видобувних, переекскаваційних, зачищувальних, відвальних та вантажно-розвантажувальних робіт та гірничо-технічній рекультивациі. В.У.2. Виконувати роботи з підготовки робочої ділянки і підсипання підшви екскаватора. В.У.3. Виконувати сортування гірничої маси. В.У.4. Виконувати роботи з навантаження залізничного і автомобільного транспорту. В.У.5. Виконувати роботи по переекскавації і прийому гірничої маси. В.У.6. Виконувати роботи з профілізації траси

		<p>екскаватора; засоби зв'язку; засоби пожежогасіння; засоби індивідуального та колективного захисту</p>	<p>від породи. В.3.9. Основні відомості про ведення гірничих робіт і гірничо- геологічну характеристику породи. В.3.10. Ознаки зсувних явищ. В.3.11. Правила подачі сигналів. В.3.12. Методи безпечного перегону екскаватора.</p>	<p>екскаватора. В.У.7. Виконувати роботи з переїзду і перегону екскаватора. В.У.8. Управляти екскаватором при пересуванні і маневрах. В.У.9. Виконувати роботи з перекладки, відключення та підключення кабелю живлення.</p>
<p>Г Відпрацю- вання вибою</p>	<p>Г1 Г2 Г3 Г4 Г5 Г6 Г7 Г8 Г9</p>	<p>Вибій екскаватор; додаткове обладнання для прибирання козирків і нависань; паспорта екскаваторних вибоїв по наносам землі і скелі залізничного транспорту; паспорта екскаваторних вибоїв по наносам землі і скелі автомобільного транспорту; паспорта екскаваторних вибоїв на залізничних відвалах; паспорта відвалоутворенн я; карти завантаження транспортних судин; засоби зв'язку; засоби пожежогасіння; засоби</p>	<p>В.3.1. Інформація стосовно гірничо- геологічних порід кар'єру. В.3.2. Будова, технічні характеристики екскаватора. В.3.3. Раціональні режими роботи екскаватора і прийоми черпання. В.3.4. Правила екскавації важких і легких порід і прийоми керування механізмами. В.3.5. Методи проведення різних способів екскавації в залежності від системи і умов розробки. В.3.8. Відмінність корисних копалин від породи. Г.3.1. Способи відпрацювання вибою. Г.3.2. Порядок дій в аварійних ситуаціях. Г.3.3. Правила попередження і ліквідації аварій при виявленні не підірваних вибухо- вих речовин у вибої.</p>	<p>Г.У.1. Планувати вибій. Г.У.2. Зачищати вибій. Г.У.3. Виконувати роботи з розбирання вибою. Г.У.4. Використо- вувати додаткове обладнання для прибирання козирків і нависань. Г.У.5. Виконувати селективну розробку вибою. Г.У.6. Виконувати відсіпання уловлювального валу і обвалування. Г.У.7. Працювати в обводненому і нестійкому вибої. Г.У.8. Виконувати роботи по відводу грунтових вод. Г.У.10. Готувати зумпф для відкачування води. Г.У.11. Визначати не підірвані вибухові речовини у вибої.</p>

		індивідуального та колективного захисту		
Д Допоміжні роботи	Д1 Д2 Д3 Д4 Д5 Д6	Екскаватор; думпкари; залізничний шлях; ківш; паспорт проходки екскаватором траншей і з'їздів; металевоопорні листи; зв'язні підкладки; додаткове обладнання для очищення від породи днищ думпкарів; інструмент для очищення ковша і залізничних шляхів; засоби зв'язку; засоби пожежогасіння; засоби індивідуального та колективного захисту	В.3.1. Інформація стосовно гірничо-геологічних порід кар'єру. В.3.2. Будова, технічні характеристики екскаватора. В.3.3. Раціональні режими роботи екскаватора і прийоми черпання. В.3.4. Правила екскавації важких і легких порід і прийоми керування механізмами. Д.3.1. Методи проведення різних способів екскавації в залежно від системи і умов розробки.	Д.У.1. Виконувати роботи з проходки нагірних канав. Д.У.2. Виконувати роботи з проходки екскаватором траншей і з'їздів. Д.У.3. Виконувати роботи з ліквідації просідання екскаватора. Д.У.4. Використовувати додаткове обладнання. Д.У.5. Очищати від породи днища думпкарів, залізничні колії і ківш.
Е Ремонт екскаватора	Е1 Е2 Е3 Е4 Е5 Е6 Е7 Е8 Е9 Е10	Робоче обладнання екскаватора; обладнання на поворотній платформі; ходовий візок; механізм шагання; наряд-допуск; технологічні карти; обтиральний матеріал; слюсарний інструмент; кувалда; брухт; монтажування; молоток;	Б.3.9. Карти БМП Е.3.1. Види і періодичність ремонту. Е.3.2. Будова, технічні характеристики обслуговуваних екскаваторів. Е.3.3. Принцип роботи механічного, пневматичного та електричного обладнання. Е.3.4. Технічний пристрій і характеристики обслуговуваного обладнання.	Е.У.1. Скласти дефектні відомості. Е.У.2. Виконувати роботи з розбирання, складання схем згідно карт БМП. Е.У.3. Контролювати виконання ремонтних робіт. Е.У.4. Управляти екскаватором під час ремонту. Е.У.5. Виконувати необхідні ремонтні роботи у складі ремонтної бригади. Е.У.6. Виконувати регулювання механізмів і

		мастило; обладнання та інструмент для змащення; засоби індивідуального та колективного захисту	Е.3.5. Кінематичні, електричні та пневматичні схеми екскаватора. Е.3.7. Електро-слюсарна справа.	робочого обладнання. Е.У.7. Виконувати роботи з перевірки працездатності обладнання після закінчення ремонтних робіт. Е.У.8. Виконувати вантажно-розвантажувальні роботи за допомогою мостового і консольного кранів, а так само допоміжної лебідки.
Є Дотримання норм і правил охорони праці та промислової безпеки	Є1 Є2 Є3 Є4 Є5 Є6	Засоби індивідуального захисту; засоби колективного захисту; засоби пожежогасіння.	Є.3.1. Політики та цілі підприємства в галузі охорони праці. Є.3.2. Вимоги безпеки, що пред'являються до машиніста екскаватора (загальні вимоги, вимоги безпеки перед початком робіт, під час виконання робіт та під час завершення роботи, основні небезпечні та шкідливі промислові фактори, безпечна організація роботи та утримання робочого місця). Є.3.3. Вимоги щодо застосування, утримання та зберігання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту. Є.3.4. Перелік та місце зберігання засобів пожежогасіння та аварійних інструментів.	Є.У.1. Виконувати вимоги нормативних актів з охорони праці, правила поводження з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва. Є.У.2. Використовувати засоби колективного та індивідуального захисту Є.У.3. Діяти в аварійних ситуаціях згідно Плану ліквідації аварій. Є.У.4. Виконувати вимоги положень, інструкцій, стандартів за професією та видами робіт Є.У.5. Виконувати вимоги трудової дисципліни та регламенту виконання робіт. Є.У.6. Проводити аналіз безпечного виконання робіт.

			<p>Є.3.5. Пожежо-небезпечні властивості матеріалів, сировини, напівпродуктів та готового продукту.</p> <p>Є.3.6. Позичіі плану ліквідації аварій.</p> <p>Є.3.7. Вимоги законодавчих актів та внутрішніх корпоративних положень з охорони праці.</p> <p>Є.3.8. Вимоги положень нарядної системи.</p> <p>Є.3.9. Правила внутрішнього трудового розпорядку.</p> <p>Є.3.14. Положення колективного договору підприємства.</p>	
Надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків	Ж1 Ж2 Ж3	Аптечка (загального призначення) для машиніста екскаватора	<p>Ж.3.1. Правила та прийоми надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, гострого захворювання, у випадку погіршення стану здоров'я.</p> <p>Ж.3.2. Місцезнаходження засобів для надання домедичної допомоги;</p> <p>Ж.3.3. Порядок виклику швидкої допомоги, пожежної частини, номери телефонів служб екстреного реагування.</p> <p>Ж.3.4. Правила транспортування потерпілих від нещасних випадків.</p> <p>Ж.3.5. Склад та застосування</p>	<p>Ж.У.1. Визначати характер ушкоджень та ступінь загрози життю та здоров'ю потерпілим від нещасних випадків.</p> <p>Ж.У.2. Надавати першу домедичну допомогу потерпілим від різних видів травм та у разі погіршення стану здоров'я.</p> <p>Ж.У.3. Транспортувати потерпілих до місця надання першої медичної допомоги.</p>

<p>3 Дотримання норм і правил екологічної безпеки</p>	<p>31 32 33</p>	<p>Матеріали та інструменти для ліквідації наслідків розливу нафтопродуктів, тара для відходів</p>	<p>лікарських препаратів.</p> <p>3.3.1. Політика підприємства в галузі охорони навколишнього середовища. 3.3.2. Цілі підприємства в галузі екології. 3.3.3. Основи ощадливого підприємства, систему 5С. 3.3.4. Положення Системи менеджменту навколишнього середовища. 3.3.5. Вимог законодавства в галузі охорони навколишнього середовища. 3.3.6. Реєстр екологічних аспектів свого підрозділу. 3.3.7. Інструкції з поводження з відходами. 3.3.8. Наказ про моніторинг розливів нафтопродуктів. 3.3.9. Закон України „Про відходи”, „Про охорону земель”.</p>	<p>3.У.1. Проводити збір відходів виробництва роздільно по видах. 3.У.2. Ліквідувати наслідки розливів нафтопродуктів.</p>
--	-------------------------	--	---	--

НЕАКТУАЛЬНО

7. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

7.1. Розробники проекту професійного стандарту

Галузева рада з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Всеукраїнського об'єднання обласних організацій роботодавців підприємств металургійного комплексу „Федерація металургів України”.

7.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні.

7.3. Дата затвердження професійного стандарту

02 вересня 2020 року.

7.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

04 вересня 2020 року.

7.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Вересень 2025 року.